

aliquibus in locis hoc munus Canonici suscepit, ex quo appellatus est Canonicus Theologus, sive præbendam obtinens Theologalem; alicubi constituta quidem fuit præbenda gratia Theologi, & Clericos instituentis extra Capitulum, præsertim quòd in Concilio Tridentino nihil aliud inde statutum est, quam cum olim Concilium Lateranense decreverat. Sanctio Tridentini Concilii habetur in cap. 1. sess. 5. de Ref. Imò in aliquibus locis neque executione demandata est Conciliorum Lateranensis & Tridentini constitutio; aut etiam designati Canonici Theologi ab officio destiterunt, propterea quòd in civitatibus Collegia, atque Universitates studiorum extra Cathedralis Ecclesias institutæ sunt, satisque visum est, Clericos studiorum sacrorum gratia ad eadem Collegia, & Universitates mitti. Eadem ferè dici possunt de Magisterio, & Scholasteria, quæ sanè nomina unum idemque Canonici officium significare videntur, illius scilicet, qui præficitur erudiendis adolescentibus Clericis in arte grammatica, cæterisque inferioribus disciplinis, cap. 22. de rescriptis, cap. 67. de appellat. Hoc sanè munus statim Canoniorum proprium factum est, ubi ipsi vitam communem duxerunt. Discissa communione, negligi à Canonici officium idem visum est. Quamobrem in Concilio Lateranensi memorato statutum fuit, ut Magister, vel Scholasticus in unaquaque Cathedra-

li, & in aliis Ecclesiis, quarum facultates sufficerent, constitueretur, ipsi adsignata præbenda, vel beneficio, quin tamen opus esset, eum inter Canonicos adnumerari, cap. 4. de magistris; atque idipsum ferè renovatum est in Concilio Tridentino, dicta sess. 5. cap. 1. de Ref., quæ decreta ubique fortassis executioni demandata hodie dignoscere, si frequens Collegiorum institutio, in quibus minores disciplinæ etiam juxta mentem Concilii traderentur, supervacaneam ferè Canoniorum, aut illorum, qui à Canonici designarentur, operam non demonstrasset.

Denique Plebania aliquando connumerari videtur inter Personatus Cathedralium Ecclesiarum, uti in cap. ult. ne Clerici, vel Monachi. Cæterum ut plurimum dicitur Plebania Parochiale beneficium in villulis & pagis erectum, quasi cura animarum in plebibus. Quoties igitur Plebanus aut in Collegiis, aut in Capitulis Cathedralibus extat, ejus nomine intelligemus eum, qui curam gerat animarum, vel actu solùm, uti loquuntur nostri, remanente habituali cura pœnes Capitulum, vel Collegium; vel etiam habitu, ubi cura animarum ad Capitulum, vel Collegium minimè pertinet, cui sanè officio si & jurisdictio quædam adhæreat, nihil prohibebit, quominus etiam Plebania possit Collegii dignitatibus accenseri.

OBSERVATIO II.

De Beneficiis Regularibus.

Huc referri potest titulus 37. lib. 3.

Multa à Monachis ad Clericos, à monasteriis ad Ecclesias derivata fuerunt, quemadmodum notandum fuit in præcedente observatione. Multa etiam è converso à Clericis ad Monachos,

ab Ecclesiis ad monasteria traducta sunt, uti modò adparebit, cum natura, & ratio regularium beneficiorum expenditur. Apud veteres Monachos, quemadmodum & hodie apud plures Regulares usuve-

nit,

nit, constituta semper fuerunt monastica officia ab aliquibus selectis Monachis necessariò obeunda, quæ in administratione bonorum ad monasteria pertinentium consistunt. De cœnobitis loquor, sive de Monachis comunem vitam ducentibus, ex quibus unus, vel plures bonis cœnobii quibuscumque administrandis præficiendi fuerunt. Atque in hac parte æquabilis erat ratio in cœnobiis, atque in Cathedralibus Ecclesiis, quousque in istis fuit vita communis Clericorum, & bona Ecclesiæ Economis, sive Diaconis commissa, quorum opera singulorum, & Collegii commodis consuleretur. Porro Monachi illi bonorum curatores, quousque pristinus in res divinas fervor acerrimus perseveravit, ægrè admodum ad illa peragenda officia deveniebant, nisi quòd exhibita superiori obedientia viris singulari demissione animi commendabilibus rei gerendæ acerbiter temperabat. Sed ubi adauctis in dies monasteriorum redditibus nonnulli solitaria vitæ tædio affici cœperunt, rati posse se sine fraude monasticæ professionis prætextu monastici hujus generis officii frui cultu lautioris vitæ, ad ministeria illa capessanda impenso studio inhiarunt. Væ autem homini, si gliscenti minus rectæ adfectioni indulgere incipiat; paulatim enim inde graviora emergunt, & pullulant, utinam non lethale vulnus infligant! Qui curandis monasterii bonis inhiarunt, cum privatim delicatam vitam ducerent, tum de sodalibus in solitaria vita degentibus, & procul à terrenis curis orationi vacantibus parum solliciti esse cœperunt; imò & cum iidem privata peculia sibi constituerunt, tum sodalibus in solitudine, & oratione consistentibus occasionem, & exemplum præbuerunt, privata & singularia peculia sibi parandi, quibus dum curatores deessent, sibi consulerent. Eò alicubi redacta res fuit, ut transactione opus esset inter Monachos administratores, & Monachos cæteros, nimirum adsignarentur administratoribus certa bona, quibus iidem pro-

arbitrio uterentur instar beneficii ecclesiastici, dummodò à cæteris favore reliquorum Monachorum reservatis pœnitens abstinerent; atque hac in re similis quædam tributio facta est, qualis in Cathedralibus Ecclesiis inter majores administratos, & Collegia Clericorum. En sinceram beneficiorum omnium regularium (si quædam excipias singulari jure instituta) originem, indolem, ac naturam, quæ primum apud Monachos obtinuerunt, ad Clericos deinde Regulares eadem ratione facilè traducta, quæ & hodie in aliquibus sive monasteriis, sive Collegiis Clericorum regularibus locum habent.

Dixi, excipienda esse beneficia quædam singulari jure instituta. Etenim in primis postquam Monachi sacris ordinibus initiari cœperunt, & certas publicas Ecclesias adnexas monasteria habuerunt, demonstrari possunt aliqua beneficia ex fundatorum voluntate ita monasteriis, seu monasteriorum Ecclesiis adnexa, ut non per alios, quam per Monachos administrarentur, sive commisso sacro officio alicui Monacho, redditibus autem monasterio concessis, sive & officio, & singulari peculio etiam alicui Monacho in administrationem vel omnino, vel in parte dato. Item evenire aliquando potuit, ut beneficia, quæ clericalia, seu, ut vulgo appellat, sæcularia erant, singulari titulo, ex causa præscriptionis, regularia evaserint, eodem modo, quo beneficia regularia præscriptionis titulo fieri sæcularia queunt, cap. 5. de præbend. in 6., ubi cum Bonifacius VIII. legitimam tantum præscriptionem admiserit, tradunt Interpretes, necessariam esse præscriptionem quadraginta annorum, quam legitimam in rebus ecclesiasticis præstituerat idem Bonifacius in cap. 2. de rescript. in 6. Excipe tamen casum, quo beneficium sæculare Regularibus concedi consueverit ex quadam dispensatione, putà ob defectum sæcularium Clericorum; tunc enim etiamsi longissimi temporis possessio proponeretur à Monachis, hæc

hæc nunquam sæcularis beneficii naturam immutaret, uti rectè docet Rebuffus ad concordata tit. de collationibus §. *Voluntus*, verbo *Regularia*. Præterea evenire potuit, ut beneficia sæcularia abierint in regularia, quotiescumque contigit, ut sæculares Ecclesiæ in monasteria fuerint conversæ; quæ enim beneficia Ecclesiæ olim sæculari adhærebant, regularia sæpè effecta sunt ob administrationem illorum Regularibus concessam.

Singularem quoque naturam habent monastica illa beneficia, quæ Cappellæ nuncupantur. Primum apud Francos usurpatum fuisse Cappellæ nomen scribit Walafridus Strabo in cap. ult. de exordiis, & incrementis rerum ecclesiasticarum, ad significandum sacrum locum, in quo recondebatur Cappa S. Martini, quemadmodum & Cappellani dicti fuerunt Clerici eandem Cappam custodiebant. Deinde eisdem nominibus appellari consueverunt capsulæ, in quibus reliquæ Martyrum ponerentur, & Clerici illarum cultui addicti, quemadmodum apud Evodium in lib. 1. de miraculis S. Stephani. Itaque Monachi in illis, quibus monasteria ditabantur, prædiis, ecclesiis quasdam jamdiu erectas, vel etiam oratoria reliquis Sanctorum in capsulis inclusis ornabant, aut ipsi, quas similiter ornarent, erigebant sub nomine Cappellarum, quibus singulis singuli quoque Monachi è monasteriis prodeuntes additi sollebant, utentes redditibus prædiorum, quasi eorundem curatores, in quibus Cappellæ sitæ erant; aliquando etiam à fidelibus prædiorum finitimorum cultoribus decimas, & oblationes percipientes, ex iis tamen observationibus monasterio, à quo ipsi pendebant censum persolventes, quemadmodum fieri solebat à Clericis sæcularibus, qui sæcularibus similiter erectis Cappellis præficiantur sub Ecclesiis Parochialibus, sive Baptismalibus, can. 54. caus. 16. quæst. 1. Amplius progressa est hujusmodi disciplina; siquidem quandoque obtinuit, ut in iis Cappellis cura animarum exercere-

tur, præsertim ubi monasteria cum prædiis suis essent exempta abs jurisdictione Episcoporum ac Parochorum potestate. Nimirum in iis adjunctis Monachus Cappellanus Sacramenta rusticis prædia monastica excolentibus instar proprii Parochi ministrabat, juribus etiam Parochialibus in eisdem rusticos utebatur. Quicumque autem fuerit ab initio fructus, quæcumque etiam in bonum publicum emergerent emolumenta ex istarum Cappellarum institutione, tandem experientia docuit, Monachos iis Cappellis addictos negligere omnino professionem suam, quam adiecisse videbantur, dum solitudinem reliquissent. Hinc Monachi diutius non constituerunt in Cappellis, ad sua monasteria revocati auctoritate Concilii Lateranensis, cap. 2. de statu Monachorum, quod & recentiores Pontifices urgere visi sunt, dum statuerunt, eas Cappellas custodiri potius à Clericis, quos monasteria nominarent, atque Episcopo præsentarent instituendos, præsertim cum Cappellis illis cura animarum adnexa proponeretur, cap. 1. 3. & 4. de Cappellis Monach., cap. und. eod. tit. in 6.

Liquet ex his omnibus generaliter observatis, triplex secerni posse beneficiorum regularium genus. Primum est, quod non distinguitur ab officiis, & muneribus monasticis, qualis est Abbatia, vel Prioratus, utut instar beneficiorum redacta officia fuerint, separatione facta reddituum inter officiales, & monasteria, seu Collegium Monachorum. Alterum genus agnoscitur in singularibus beneficiis, quæ successione temporum adnexa fuerunt monasteriorum Ecclesiis publicis, quæ sanè beneficia eandem ferè naturam habent, qualem habuerunt beneficia clericalia instituta olim gratia Clericorum in communi viventium. Tertium genus spectat Monachorum Cappellas sitas extra monasteria, in quibus hodie Monachi ministrare prohibentur in sacris officiis, translata spirituali cura in Clericos, & retento pœnès monasterium, &

& Monachos certo jure, quod patronatus simile est, & præcipuè in Clericorum electione, nominatione, ac præsentatione consistit.

Sic exposita beneficiorum regularium indole, adjectis etiam variis eorundem beneficiorum qualitibus, duo consecutaria colliguntur. Primum est, eatenus beneficia regularia probari posse, quatenus nihil inde emergat in regularis conditionis detrimentum. Alterum est, eadem beneficia regularia penitus improbari, quoties Monachus regulari beneficio præficiendus occasionem inde arriperet delinquendi contra monasticum institutum. Quamobrem tria in proposito observanda sunt, quæ Monachus semper præ oculis habere debet, etiam si regulare beneficium obtinuerit. Primum est perpetua consistentia in monasterio, & solitaria vitæ custodia, aliena prorsus à sæcularibus negotiis, nisi fortè monasterii, & generalis Monachorum in communi viventium utilitas quidquam postulet. Alterum est obedientia Superiori debita, quam Monachus quisque elicitum etiam voto pollicitus est. Postremum est paupertas, quam singuli Monachi profitentur, & expresso voto apud Deum spondent se perpetuò servaturos. Sunt hæc monasticæ professionis veluti bases, & fundamenta, contra quæ professus est Innocentius III. in fine capituli 6. de statu Monach., nec Summum Pontificem posse licentiam indulgere, & cum Honorio III. propositum fuisset, singularia privilegia contra ea Sedis Apostolicæ auctoritate fuisse concessa, rescripsit prudentissimus Pontifex in cap. 3. de Cappell. Monach. *hujusmodi litteras ab Apostolica Sede non credimus emanasse.* Jungatur his capitulum 2. de statu Monach. adjectis iis, quæ ad ejus interpretationem tradidit Fagnanus num. 59. Eo sanè minus dispensatio ulla admittetur, quam Monachus se à Superiore Regulari obtinuisse allegaret. Perspicuè id tradidit Concilium Tridentinum, ita de Superioribus monasteriorum decernens in sess. 25. de Regular. cap. 1. *Comperitum est, ab eis non posse ea, quæ ad*

substantiam regularis vitæ pertinent, relaxari si enim illa, quæ bases sunt, & fundamenta totius regularis discipline, rectè non fuerint conservata, totum corrumpat adificium necesse est. Nemini igitur (sequor Tridentinos Patres in cap. 2.) *Regularium tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, tanquam propria, aut etiam nomine conventus possideri, vel tenere; sed statim ea superiori tradantur, conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui regulari concedere, etiam ad usumfructum, vel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum monasteriorum, seu conventuum ad solos officiales eorundem ad nutum Superiorum amovibiles pertineat.* Itaque ex eo, quod in primis Monachus perpetuò in monasterio consistere debeat, & solitudini vacare, vetitum est, ne Monachi soli habitent in Cappellis, etiam prætextu ministrandi in divinis, & exercendi curam animarum, uti modò superius tradebam. Quod si fortè necessitas, vel utilitas monasterii postulet, ut Monachus temporalibus monasterii bonis curandis addictus è monasterio egrediatur, bona eadem curaturus, eatenus id sibi permissum intelligat, quatenus bonum monasterii efflagitet, & præterea nihil sibi indultum esse confidat. Deinde ex eo, quod Monachus obedientiæ voto adstringatur, debet ipse intelligere, si ita beneficium regulare obtinere, ut in ipsius etiam administratione, ac retentione Superiori suo pareat, unde profluit, beneficia omnia regularia ex sui natura manualia existere, quemadmodum superius in prima dissertatione traditum est. Denique ex eo, quod Monachus paupertatem spontè professus est, deducitur, eum, quodcumque beneficium possideat monasticum, omnia teneri in monasterii utilitatem convertere, cum beneficia monastica, quæcumque illa sint, in commodum potius monasterii, quam beneficiarii Monachi instituta deprehendantur, quin blandiri sibi posset ea de causa, quod mensam habeat à mensa monasterii separatam; quacumque enim

ratione facta separatio proponatur, illud certo certius est, Monachum ex elicto paupertatis voto nullum sibi acquirere peculium posse, sed quidquid acquirit, acquirere monasterio. Imò nec sibi blandiri posset eo prætextu, quòd vel à monasterio ipso, vel à præfecto monasterii certam singularem facultatem acceperit, cum in hac re nulla Superioris dispensatio admittatur juxta Sacros Canones, & laudata Concilii Tridentini decreta.

Quotiescumque erectum fuisse beneficium constet, sed dubitetur, an regulare sit, an sæculare, vulgaris traditio est, illud sæculare præsumi, ita, ut qui allegat illud esse regulare, probationis onere teneatur, & eo non probante, tanquam sæculare beneficium habeatur. Nec immeritò; nam in dubio unumquodque beneficium verum, & proprium beneficium existimandum est, non improprium, quale esset beneficium regulare. Excipiuntur tamen Cappellanæ, quæ erectæ præseferantur vel in monasterio, vel in locis sive sacris, sive religiosis monasterio adnexis; nam vel ex hac adnexione res non omninò dubia esse videtur, imò conjectura gravis oritur beneficii regularis, uti tradit Rebuffus in praxi beneficiaria parte 1. tit. *Quotuplex sit beneficium* numero 6. Adderem ego similem exceptionem in Abbatibus, Prioratibus, & similibus beneficiis, in quibus si præsertim antiquæ sint, & nullæ in contrarium conjecturæ urgeant, qualitatem regularis beneficii agnoscendam esse, ipsa nominis qualitas, primigeniæ sanè regularium officiorum institutioni conveniens, suaderè videtur.

Regula generalis est, sicut sæcularia sæcularibus, ita regularia beneficia regularibus esse concedenda, cap. 5. & 32. §. *Prohibemus* de præbend. in 6., Clem. un. de suppl. neglig. Prælat., cap. 27. de elect., Concilio Tridentino sess. 14. de Ref. cap. 10. Hanc tamen in re observandum est, aliqua ex beneficiis regularibus concedi omninò debere illis, qui actu regularem vitam professi sunt, alia verò conferri etiam sæcularibus posse,

dummodo qui beneficia hujusmodi adipiscuntur, animum habeant profitendi monasticam vitam, & postquam illa adepti fuerint, intra annum monasterium ingrediantur, & professionem religiosam emittant. Id apertè decreverunt Tridentini Patres in dicto cap. 10. sess. 14. de Ref. ibi: *Religiosa beneficia in titulum regularibus professis provideri consueta... Religiosis tantum illius ordinis, vel iis, qui habitum omninò suscipere, & professionem emittere teneantur, & non aliis... conferantur.* In conspectu Tridentini hujus decreti duplex oritur dubitatio. Primum explicationem desiderant illa Tridentini Concilii verba, quibus traditur, beneficia monastica conferri oportere Monachis *illius ordinis*; etenim contingere potest, quosdam prætextu ejusdem regulæ, quam profitentur, ad ea beneficia inhiare, quamvis illius ordinis minimè sint. Verùm attendenda sunt adamussim Tridentina verba, quibus attentis minimè sufficit, quemquam eandem regulam profiteri, sed requiritur, ut eidem ordini sit adscriptus, quemadmodum legimus receptum apud Fabrum in cod. de sacros. Eccles. deffin. 77. Major dubitatio oritur ex cæteris Tridentini Concilii verbis; neque enim ex iis satis, & apertè constat, quænam regularia beneficia actu professis, quænam professuris sint conferenda. Verùm, vel ex juris communis generali definitione, vel ex aliis Tridentini Concilii decretis, repetenda interpretatio est. Nimirum distinguendum inter beneficia regularia simplicia, & beneficia illa, quæ in monasteriis certam habent jurisdictionem adnexam, quales sunt Abbatia, & Prioratus. Quæ adnexam jurisdictionem habent, & ex jure communi in cap. 49. de elect., & ex Tridentino Concilio in cap. 21. sess. 25. de regular., non nisi actu professis concedi debent. Quænam ergo alia, quam simplicia, sunt illa beneficia regularia, quæ etiam professuris concedi possint ex dicto cap. 10. Tridentinæ sessionis 14. Hæc interpretatio jam diu probata, & recepta est, quemadmodum testatur Fagnanus in cap. *Cum cau-*

sam

sam de electione num. 38. Cæterum illud insuper canonibus vetitum est, ne Regularis uni monasterio addictus, alteri monasterio præficiatur. Clem. 1. de electione.

Regula regulam trahit. Cum enim observatum sit, ad regularia beneficia Clericos sæculares admitti non posse, etiam observandum est, è converso beneficia sæcularia non esse Regularibus concedenda. Si ad hanc præstituendam regulam uti vellem monumentis recentioribus, qualia prostant in decretalibus, statim laudarem capitulum 5. de statu Monach., capitulum 9. de regular., & capitulum 5. de præbend. in 6. Sed altiora sunt hujus rei repetenda principia, sive quòd vetus disciplina aliud ferebat, sive quòd, etiam si post laudatas decretales abierit in generalem disciplinam, regulares arceri à sæcularibus beneficiis, non omninò tamen, & in singulis quibusque beneficiis hæc regula recepta est; quemadmodum adparet in beneficiis Episcopalibus, quandoque etiam in Parochialibus. Antiqua ætate, seu quousque beneficiorum collatio non fuit à collatione ordinum sejuncta, seu quousque idem & unum fuit ordinare Clericum, & conferre beneficium ordinato, eodem jure, quo Monachi ordinari in Ecclesiis auctoritate Antistitem poterant, valebant etiam beneficia ecclesiastica Clericis destinata adipisci. Siquidem cum Monachi ut plurimum sacris Ecclesiæ ordinibus initiati non essent, nisi fortè quisquam ob monasterii, & Monachorum necessitates Sacerdotio donaretur, & Ecclesiæ monasterii adscriberetur; tunc idem erat ordinare Monachum, ac Monachum avocare à monasterio, & à solitudine, eundemque ad Ecclesias transferre. Hinc Hieronymus ad Rusticum Monachum ita scribebat: *Sic vive in monasterio, ut Clericus esse merearis... Multo tempore disce, quæ postmodum doceas... Quòd si populus, vel Episcopus te in Clericum elegerit, age ea, quæ Clerici sunt*, can. 26. juncto 27. caus. 16. quæst. 1. Imò & ut Clerici in Ecclesiis ordinarentur, qui olim Monachi extitissent virtutibus jam

diu probati, veteres Pontifices, & Patres sæpè, ac sæpiùs exoptabant, can. 28. 29. 30. 31. 32. 34. caus. 16. quæst. 1. Nec recta ratio huic Monachorum translationi obstabat, nec disciplina. Non recta ratio: quid enim in contrarium dici poterat, quam fortè, Monachum votis se perpetuæ obedientiæ erga Abbatem, perpetuæ consistentiæ in monasterio, ac perpetuæ paupertatis se obstrinxisse? quæ sanè vota per ordinationem, seu beneficii collationem relaxari necesse erat. At verò cujuscumque generis vota in melius commutari posse, inconcussa traditio est, quando votum eatenus hominem Deo adstringit, quatenus res voto promissa quidquam honestius continet. Igitur statim ac sine ulla dubitatione vita clericalis utpotè proximè Deo ministrans, & animarum salutis incumbens, excellentior erat, & dignior etiam apud Deum, quam vita monastica, nihil oberat, quominus monasticum votum collatione sacri ordinis, & clericalis officii relaxaretur. Neque oberat disciplina. Siquidem olim nemo ordinabatur, nisi qui à populo, & Clero non tam electus publico suffragio esset, quàm conquisitus, invitatus, rogatus, imò & aliquando compulsus. Eam ob rem perrarò contingebat, ut spontè Monachi è monasteriis prosilirent, & quasi tædio solitariæ vitæ adfecti se transferri ad Ecclesias postularent. His adjiciendum est, Monachis è monasterio ad clericalia officia transeuntibus perpetuò insinuatam fuisse, ut, quoad fieri à Clerico posset, & quoad ministeria ecclesiastica ferrent, ab ipsis monastica regula servaretur, & vota elicita custodirentur. Hinc si fortè Monachus inter minores Clericos adscriberetur, contrahere conjugium prohibebatur, etiam si conjugium aliis ejusdem ordinis Clericis permitteretur, Nov. 5. cap. 8. Item, ut debita obedientia Prælato regulari servaretur, cautum sæpiùs fuit, ut Monachus à monasterio in Ecclesiam transurus veniam ab Abbate peteret, & bonum antea vitæ testimonium impetraret, can. 28.

G 2

29.

29. 33. & 34. caus. 16. quæst. 1. Neque deerit Monacho, post adeptum clericatum paupertatem adhuc profiteri posse, si ita se in Ecclesia gesserit, ac se olim gerebat in monasterio, seu, quod idem est, si ecclesiasticum peculium nomine Ecclesie administret in eos usus, qui à sacris canonibus præstuntur. Huc pertinet sententia Innocentii I., quam Gratianus mutilatam descripsit, & perperam interpretatus est in can. 3. caus. 16. quæst. 1., ibidem enim Sanctus Pontifex, ut liquet ex ipso Epistolæ contextu, tradebat, Monachos in Clerum translatos à proposito continentie suscepto recedere nullo modo posse, quamquam Gratianus inde deduxerit, Monachos non posse Parochialibus Ecclesiis præfici; quod planè erat à sententia Innocentii alienum. Itaque diutius perseveravit consuetudo iuxta quam Monachi promovebantur ad Clerum, & sæcularium Clericorum officiis, seu beneficiis addicebantur. Eò tandem deventum est, ut collatio beneficiorum à collatione ordinum sejungeretur, quo etiam tempore factum est, ut beneficia in se viderentur quidquam commodi exhibere, & plurium ad se desideria traherent. Præsertim verò, si ageretur de beneficiis minoribus, quibus nec Episcopalis jurisdictio, nec cura animarum esset adnexa, cœperunt ista tradi petentibus sine populi & Cleri suffragio, unde quotiescumque vacarent, multi ad eadem anhelabant. Interea Monachi provehi se ad eadem beneficia postulabant veterem consuetudinem allegantes; neque eorum vota fortè in irritum cecidissent, si alia non apparuisset postulantium voluntas, quam quæ tenderet in bonum Ecclesie, & in spiritualem profectum provehendorum. At nonnulli potius adducebantur ad petenda beneficia, aut ex tædio anteaactæ monasticæ vitæ, aut ex cupiditate temporalis lucri, quod adipiscendo beneficio adhærebat, aut ex voluntate fruendi lautiore vita, qua frui Clericos numero plurimos beneficia possidentes intuebantur. In his adjunctis non

dubito, quin Episcopi collatores beneficiorum cautè procederent, & antequam Monachos ad Ecclesias transferrent, & beneficiis donarent, voluntatem Monachorum eorundem postulantium explorarent, concessuri beneficia illis, quos sincera, & sine fraude prodita Ecclesie ministrandi voluntas concitavisset, cæteris simili voluntate destitutis beneficia denegaturi; eodem modo, quo veteres Monachorum Institutores quibusdam Monachis optimè meritis, & sanctimonia conspicuis identidem permittebant, ut à cœnobio discederent, & procul à Prælati constituti in eremis locis anachoriticam vitam traducerent; è contrario minime sinerent, quosdam è cœnobio recedere prætextu anachoritice ineundæ vitæ, si olim non fuisset laudabilis, & præclara vitæ ratio, & si suspicio suboriretur, ne ipsi potius obedientie tædio arbitrio suo relinqui se postulerent; ut adnotavit S. Isidorus Hispalensis in lib. 2. de ecclesiasticis officiis cap. 15. Res hæc sensim arctioribus debuit finibus circumscribi; sive quòd ut plurimum Monachi potius expectationem de se, suaque virtute conceptam fallebant, adicientes disciplinam morum, qua olim in monasterio videbantur ornati, sive quòd collatores beneficiorum non satis cautè voluntate Monachorum beneficia petentium explorarent; sive quòd monasteriorum Præfecti sine delectu passim dimitterent Monachos suos, in Ecclesias, & officia clericalia transferendos; sive denique quòd vita Clericorum mediæ ætatis non adeo perfecta adparebat, qualis olim; & versæ quodammodo erant vices; scilicet olim Clerici Monachis sanctimonia æquè, ac ordine præstabant, deinde verò Monachi utut ordine Clericis inferiores, doctrinæ tamen, & morum cultu supra Clericos eminere cœperunt. Primus Gratianus & ipse Monachus post dictum canonem 3. caus. 16. quæst. 1. tradere cœpit, non decere, Monachos ad Ecclesias, utut Parochiales promoveri. Verùm hæc privata Gratiani doctrina utut ea tempe-

tate gravis videri posset, non statim ab omnibus probata, ac moribus recepta est, donec tandem in Concilio Lateranensi Alexandri III. probata est, & cautum, ut Monachi ad Ecclesias non transferrentur, sed perpetuò solitudini in Monasterio vacarent, cap. 2. de statu Monach. At enim verò hinc novæ quæstiones emergerunt occasione Canoniorum regularium, qui communem vitam instar Monachorum ducebant. Isti jampridem inter Clericos adscripti communem vitam, quam susceperant, laudabant, & dum Clericos cæteros, qui à communi eadem vita recesserant, aut nunquam susceperant, temnerent, videbantur monasticam vitam clericali adscivisse, unde & Monachorum privilegia sibi propria faciebant. Satis id fuit, ut Clerici cæteri exemplo Monachorum exclusos clamarent à beneficiis etiam Parochialibus Canonicos Regulares. Delata re ad Innocentium III., prudentissimus Pontifex in cap. 5. de statu Monach. definit, in Lateranensi decreto Regulares Canonicos non comprehendere, proindeque ipsos idoneos esse ad Parochialia beneficia obtinenda. Et quidem elegans est, & solidæ jurisprudentiæ principiis innixum Innocentii rescriptum. Ait Innocentius, olim Monachos quoscumque potuisse ad ecclesiastica capessenda officia in Ecclesias advocari; ait, Lateranense decretum, quod sanè novum erat, & adversus veterem disciplinam conceptum, ad solos Monachos pertinere; eaque de causa non esse ad alios extendendum, qui in decreto non essent expressè memorati, quales erant Canonici regulares. Hæc paulisper sisto, atque utiliter ad rem propositam noto, Monachos universos, eo ipso, quo exclusi erant à beneficiis Parochialibus, potiore jure exclusos fuisse à beneficiis cæteris minoribus, sive quòd eadem ratio solitariæ vitæ nunquam abjiciendæ in cæteris minoribus beneficiis vigeat, sive quòd non adeo in beneficiis cæteris minoribus quemquam urgere poterat ecclesiastica, & publica utilitas, ut dispensa-

retur à monastica disciplina, quemadmodum urgere in beneficiis Parochialibus, allegare Monachi potuissent. At si de Canonicis regularibus loquamur, in conspectu Lateranensis decreti, ipsi neque à Parochialibus, neque à cæteris inferioribus beneficiis exclusi fuerant, cum de ipsis nulla mentio facta sit, quemadmodum Innocentius III. mox laudatus declaravit. Sed quando Canonici regulares litem moverunt apud Innocentium de solis Parochialibus beneficiis, in ista potissimum intenti, dummodo in ea controversia minimè caderent, contenti extiterunt; eamque ob rem ubi vacare beneficia Parochialia noverunt, eadem petierunt, cætera inferiora aut rarè petierunt, aut omnino petere neglexerunt; ac potius facto suo, & moribus passi sunt, ut ab inferioribus beneficiis petendis ferè excludantur. Redeamus in viam. Ex laudato rescripto Innocentii III., quo Canonici regulares ad Parochialia beneficia admittebantur, occasionem sumpserunt nonnulli Monachi eludendi decretum Concilii Lateranensis. Nimirum curaverunt, transferri se à Monasteriis ad Collegia Canoniorum regularium, non animo quidem permanendi in claustris regularium Canoniorum, sed ut exinde ab beneficiis Parochialibus quasi Canonici regulares admitterentur. Agnoverunt Tridentini Patres hanc quorundam Monachorum fraudem adversus Lateranense Concilium admissam, quamobrem in sess. 14. cap. 11. vetuerunt, ne qui Monachi olim fuissent, quamquam inde ad Canonicos regulares transierint, ad Parochialia sæcularia beneficia promoverentur. Cæterum de Canonicis regularibus, qui nusquam Monachi extiterunt, vetus disciplina perseveravit, cum nihil adpareat in Tridentino Concilio innovatum. Hæc tamen non constiterunt universa. Siquidem absoluto Tridentino Concilio refert Fagnanus in cap. quod Dei timorem de statu Monach. num. 16. die 8. Julii 1581. decrevisse Gregorium XIII., non licere istis Canonicis regularibus etiam de licentia sui Generalis abs-